

Körbeöleltük a Himnusz

A debreceni Méliusz Központi Könyvtár adott helyt a „Körbeölelt Himnusz”c. kiállításnak, amely január 21-én nyílt meg ünnepélyes keretek között a Magyar Kultúra Napja alkalmából.

Mondhatni, szó szerint és átvitt értelemben is körbeöleltük azt a Himnusz, melyet Kölcsey Ferenc éppen 200 évvel ezelőtt fejezett be, s amely ma már Magyarország alaptörvényébe iktatott hivatalos állami Himnuszunk.

Erre a jeles alkalomra a mezőkövesdi matyó származású Árvai Erzsébet népi hímző elkészített hat darab táblaképet, melyeken a Himnusz 1. versszaka körbe van hímezve mégpedig úgy, hogy sorban mutatja be a mezőkövesdi matyó hímzés fejlődéstörténetét. Ennek megfelelően az 1. darab az 1850 előtti, piros-kék színekkel varrott „ó-matyó”, a 6. darabja pedig az a színes matyó, amit manapság általában matyónak ismer a nagyközönség. A kiállítás anyagát 2022. adventi időszakában megáldotta a budapesti Szent Rókus-kápolna plébánosa, Dr. Breznay István.

Abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy jelen lehettem ennek a munkának minden szakaszában, a tervezéstől a megvalósulásig. Dicséret illeti Erzsébet asszonyt, aki 3-4 hónapon keresztül napi 10-12 órán át öltögetett, hogy határidőre elkészüljön a hímzésekkel.

Kiállításra került további 9 db táblakép is. Sokan rácsodálkoztak a szintén mezőkövesdi népi iparművész Kovács Szabolcs munkáira is. A Népművészet Mestere (és számos más kitüntetés birtokosa) körbefestette a Himnusz 1. versszakát a bútorfestésnél alkalmazott színes virágmotívumokkal. Ebben az esetben is volt meghatározott sorrendje a képek bemutatásának. Az „öregkék” alapra festett motívumok nyitották a sort, ami 1810-ig volt jellemző. Utána következett az uralkodó „habos-

piros", majd a zöld és a fehér alapszín.

Ennek a kiállításnak az ötlete a Hímezz Magyarra Alapítványban és Baráti Körében fogalmazódott meg, így a megszervezését és lebonyolítását is ők vállalták fel.

A cívis városban Dr. Petrányi-Szőör Anna, a Hímezz Magyarra Alapítvány Kuratóriumának elnöke köszöntötte a szép számú érdeklődőt és beszélt a Himnusz születésének történetéről. Kérésére kórusban szavaltuk el nemzeti imádságunk 1. versszakát.

Dr. Kovács Attila református lelkész megáldotta a rendezvényt, melyhez a 27. zsoltárt hívta segítségül.

A Liszt Ferenc-díjas Dévai Nagy Kamilla előadóművész elénekelt és gitárral pengette az „Ó, Istenünk, eléd letérdelünk” kezdetű éneket.

A kiállítást Dr. Cservenyák László etnográfus, címzetes egyetemi docens, a Szatmári Múzeum igazgatója nyitotta meg. Azzal kezdte, hogy különös nagy év volt az 1823-as esztendő, hiszen a ma ünnepelt Himnusz mellett Petőfi és Madách is akkor született.

Ismertette Kölcsey életútját, földrajzi és történelmi áttekintést vázolt fel a himnuszköltő szűkebb hazájáról, Szatmárcsekéről és a szatmárságról általában. Utána beszélt még a népművészetről, a magyar motívumkincsről. Rámutatott az emberek önkifejezései vágyára, amely például a hímzésekben is tetten érhető. Szólt még Matyóföldről, a matyóságról, a matyó népművészetről, majd bemutatta a kiállító népi hímző, Árvai Erzsébet hímzéseit, amellyel körbehímezte a Himnusz 1. versszakát. A továbbiakban felhívta a figyelmet a szintén itt kiállított Kovács Szabolcs népi iparművész munkáira is. „Ez a kiállítás a látható szeretet” – tette hozzá, majd elszavalt egy Nagy László-verset is: „... Sose feledd: példa vagy!”

Ezt követően Weisz Péter, a Barankovics Alapítvány Izraelita

Műhelyének elnöke, aki zsidó vallású magyar emberként határozta meg magát, beszélt reformációról, reformkorról, a nemzeti önállósodási vágyról, összefogásról, a zsidó emancipációról, a neológ zsidóságról. Haynaut is megidézte, aki azt mondta, hogy az 1848/49-es események a zsidók nélkül másképpen alakulhattak volna. Weisz Péter azt is mondta, hogy a 19. századi polgári forradalomban a zsidóságnak fontos szerepe volt, amely elhozta számukra a szabadságot és az egyenlőséget. Befejezésül egy hosszú Szép Ernő-verset is felolvasott.

Ez a rendezvény egyben a világhírű idegsebész, Dr. Csókay András szabadegyetem alapító, fővédnök, „Krisztus, a nemzet megváltója” c. előadássorozatának nyitánya is volt. Beszélt Krisztusról, mint a tudomány megváltójáról és arról is, hogy minden globalizációs szándék célja, hogy eltántorítson a Szentháromságtól. Jézus jelenléte egy hármasságban valósul meg – tette hozzá. Azután János evangéliumának 14,20 versét idézte: „Azon a napon majd megtudjátok, hogy Atyámban vagyok, ti bennem, s én bennetek.” E szavakat azzal összefüggésben mondta, hogy Jézust ma is el akarják távolítani, de nem lehet, mert bennünk és nemzetünkben lakik. Ennek tudata fontos szerepet játszik magyar önazonosságunk megélésében. Identitásunk megtartása a fontos! Magyarságunk a hivatásunk, és ennek megélése a mindennapokban, a mai világban kihívás, de fontos küldetésünk. Végül megismertetett bennünket egy új foglalommal: „glokalizáció”. Ha jól értettem, ez azt jelenti, hogy gondolkodjunk globálisan (lássuk a nagy összefüggéseket), de cselekedjünk lokálisan, vagyis a nemzeti érdek nem lehet a globalizáció áldozata.

A továbbiakban Dévai Nagy Kamilla felolvasott egy részletet saját életrajzi ihletésű könyvéből. „Sokan azt gondolják, hogy a művész élete csupa csillogás” – mondta. Az elhangzott részlet arról szólt, hogy az ő életében is voltak mélypontok, s hogyan lábalt ki belőle és látta meg újra a reményfényt. „Elmúlt a keserűségem és többé nem is jött vissza, mert fogta

a kezemet az Úr” – tette hozzá.

Dr. Petrányi-Szőör Anna, aki a rendezvény moderátora is volt, arról beszélt, hogy miképpen született meg az ötlet a Himnusz körbeöleléséről.

Rakonczai Ibolya, a Hímezz Magyarra Baráti Kör vezetője, a rendezvény védnöke tanúságot tett magyarságtudatáról. „Éljük meg közösségekben magyarságunkat, ahogyan Isten rendelte” – zárta gondolatait.

Végül önként jelentkezéses alapon további tanúságtételekre is sor került.

Befejezésül Dévai Nagy Kamilla elénekelt az „Annyi mindent kéne még elmondanom” kezdetű dalt, majd a közönséggel együtt elénekeltük Régi Magyar Himnuszunkat, a Boldogasszony Anyánk kezdetűt, s legvégül a Székely Himnuszt is.

A kiállítás anyagát legközelebb Mátészalkán láthatják az érdeklődők.

Árvai Erzsébet munkái

Kovács Szabolcs munkái

Hímezz Magyarra Baráti Kör

K. Dudás Mária

Szülőföldünk

A Magyar Kultúra Napja alkalmából megjelent a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Honismereti Egyesület gondozásában a „Szülőföldünk” című periodika 40-41. száma, melynek bemutatója január 24-én volt Miskolcon, a Földes Ferenc Gimnáziumban.

A rendezvényen Mezőkövesdről részt vett Csirmazné Cservenyák Ilona, Kisné Dudás Mária és Petrán Benedek, akiknek írásait

tartalmazza a szóban forgó kiadvány.

Papír alapon 250 példányban jelent meg. Csakúgy, mint a periodika előző száma, ez a legfrissebb is hamarosan elérhető lesz online formában is.

Rendkívül olvasmányos, érdekes, új adatokat is tartalmaz a honismeret és helytörténet tárgykörében.

Jó szívvel ajánlom fiataljainknak is, mert számos olyan igényes írás található benne, melyet diákok írtak, bámulatos tudásról és szorgalomról tanúságot téve. Jó lenne, ha minél több fiatal kedvet kapna a kutatáshoz és íráshoz a mieink közül is.

A mezőkövesdi Városi Könyvtár helytörténeti részlegében hamarosan elérhetővé tesszük a „Szülőföldünk” c. könyvet.

K. Dudás Mária